

INTEREŠU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA INSTRUMENTSPĒLES STUDIJA VIJOLSPĒLE

I. MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS MĒRĶI:

1. nodrošināt audzēknim iespēju apgūt instrumenta spēles pamatiemaņas un prasmes;
2. sekmēt audzēkņa veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;
3. sagatavot audzēkni patstāvīgai mājas muzicēšanai, kā arī iespējai piedalīties dažādos pašdarbības kolektīvos – orķestros, ansambļos;
4. veicināt muzikālo spēju attīstību, piedaloties koncertos kā klausītājam un arī kā izpildītājam;
5. sekmēt audzēkņa pozitīvās attieksmes veidošanos pret līdzcilvēkiem;
6. paplašināt ieskatu Latvijas un pasaules kultūras mantojumā;
7. radīt apstākļus audzēkņa attīstībai, ja audzēknis mācoties Interesu izglītības programmā, mācību gada laikā ir sekmīgi piedalījies audzēkņu koncertos, tehniskajās ieskaitēs un nokārtojis eksāmenus, atbilstoši Profesionālās ievirzes izglītības programmas prasībām, uzņemt atbilstošā Profesionālās ievirzes izglītības programmas klasē.

II. MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS GALVENIE UZDEVUMI:

1. nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi izvēlētā instrumenta spēlē, veicināt muzikālo spēju attīstību;
2. veicināt muzikālās dzirdes, ritma izjūtas, muzikālās domāšanas, muzikālās uztveres, muzikālās atmiņas un radošo spēju attīstību;
3. sekmēt audzēkņa emocionālo un intelektuālo attīstību;
4. pilnveidot estētisko uztveri un attīstīt jaunrades spējas mūzikā;
5. veidot prasmi patstāvīgi mācīties;
6. attīstīt iemaņas lasīšanā no lapas;
7. attīstīt pamatprasmi raksturot skaņdarba tēlainību un mūzikas valodu;
8. sniegt informāciju par instrumenta vēsturisko attīstību;
9. apgūt pamatterminoloģiju mūzikā;
10. rosināt audzēkņu izpratnes un instrumenta spēles pamata prasmju veidošanos dažādu stilu un žanru skaņdarbu interpretācijā, iekļaujot audzēkņa repertuārā dažādu laikmetu komponistu skaņdarbus, ņemot vērā katra audzēkņa muzikālās dotības un prasmes.

III. MĀCĪBU PRIEKŠMETA SATURA APGUVES ILGUMS UN PĀRBAUDES FORMAS:

kontaktstundas

1 st. nedēļā;

kontaktstundas 35 st. gadā;
kontakstundas garums 40 min.

Mācību darba formas kontrolstundas, iespēja piedalīties skolas un klases atklātajos koncertos, iespēja muzicēt dažāda veida ansambļos.

IV. MĀCĪBU PRIEKŠMETA OBLIGĀTAIS SATURS:

1. Mūzikas uztvere:

1.1. Muzikālo spēju - skaņu augstuma, intonatīvās, tembrālās, harmoniskās muzikālās dzirdes, ritma izjūtas un muzikālās atmiņas attīstība.

1.2. Muzikāli intelektuālo spēju attīstība.

1.3. Prasmes klausīties un uztvert mūziku attīstība, mūzikas daudzveidības iepazīšana un izpratne.

2. Mūzikas valodas apguve

2.1. Instrumenta uzbūve, tehniskās un mākslinieciskās iespējas skaņdarbu interpretācijā.

2.2. Dažādu stilu un žanru muzikālo sacerējumu izteiksmes līdzekļi un to pielietošana interpretācijā.

2.3. Iepazīšanās ar izciliem mūzikas paraugiem.

3. Muzikāli radošā darbība

3.1. Individuālās muzikālās darbības pieredzes veidošanās radošā darbībā.

3.2. Kolektīvās muzikālās darbības pieredzes veidošanās radošā darbībā.

3.2. Pamatmaņu veidošanās improvizācijā.

3.4. Lasīšana no lapas.

3.5. Patstāvīgais darbs instrumentspēles pilnveidē.

V. MĀCĪBU METODES

1. Skaņdarba analīze (aplūkojot skaņdarba formu, stilu, laikmetu, komponista biogrāfiju);

2. Estētiskā metode (rosinot audzēkņi veidot izkoptu instrumenta skanējumu);

3. Intonācijas un intonēšanas izkopšana strādājot ar salīdzināšanas metodi, tukšās stīgas, oktāvas un citi intervāli;

4. Ritma un ritmiskuma izkopšana strādājot ar metronomu;

5. Emocionālā stimulēšana, izkopjot muzikālu un izjustu skaņdarba interpretāciju;

6. Panākumu situāciju radīšana mācībās, veidojot pārliecību par savu sniegumu;

7. Treniņa metode, dodot konkrētus norādījumus par darāmo (paņēmieni: norādījumi, nepārtraucot audzēkņa spēli; dziedāšana līdzī; pedagoga piespēlēšana uz cita instrumenta; iepriekšējs vai rezumējošs norādījums);
8. Demonstrējuma metode (paņēmieni: pedagoga spēle; ierakstu klausīšanās);
9. Patstāvīgas domāšanas veidošana: mutiska atbilde par padarīto darbu, sava izpildījuma analīze, kļūdu norādīšana;
10. Instruktažas metode (izskaidro audzēknim viņa patstāvīgā darba mērķus, paņēmienus to sasniegšanā, brīdina par iespējamām grūtībām un kļūdām);
11. Mūzikas izteiksmes līdzekļu analīze (skaņkārta, temps, ritms, frāzējums utt.).

VI. MĀCĪBU PRIEKŠMETA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI:

1. nošu teksta apguves pakāpe;
2. stila, rakstura un formas izjūta;
3. melodijas un toņa veidošana;
4. artikulācijas paņēmienu izmantošana;
5. tehniskā varēšana;
6. ritma un tempa izjūta;
7. dinamiskās gradācijas;
8. toņa un intonācijas kvalitāte;
9. dinamiskās gradācijas;
10. uzstāšanās emocionalitāte;
11. skatuviskā stāja un uzvedība;
12. mākslinieciskais izpildījums.

VII. NEPIECIEŠAMĀS APRĪKOJUMS:

1. 3 - 5 krēsli;
2. pedagoga galds;
3. skapis (plaukti) mācību līdzekļu uzglabāšanai;
4. 2 nošu pultis;
5. katram audzēknim savs instruments,
6. metronoms;
7. tjuneris;
8. CD atskaņotājs;
9. Dators ar IT pieslēgumu

VIII. MĀCĪBU PRIEKŠMETA SATURS UN IZMANTOJAMIE MĀCĪBU LĪDZEKĻI:

Sagatavošanas klase

Mērķis:

Sagatavot audzēkni 1. klasei Profesionālās ievirzes izglītības programmā

Uzdevumi:

1. radīt priekšstatu un interesi par izvēlētā instrumenta spēli un muzikālajām iespējām;
2. veicināt muzikālās dzirdes, ritma izjūtas, muzikālās domāšanas, muzikālās uztveres, muzikālās atmiņas un radošo spēju attīstību;
3. veidot pamatprasmes un iemaņas instrumenta spēlē;
4. sniegt pamatzināšanas mūzikas teorijā;

Priekšmeta saturs:

1. Vingrinājumi vijolnieka stājas;
2. Vingrinājumi lociņa satveršanai un vilkšanai pa tukšām stīgām;
3. Vingrinājumi kreisai rikai un tās pirkstu darbībai;
4. Pizzicato vingrinājumi;
5. Vingrinājumi gludas lociņa un stīgu maiņas apgūšanai;
6. Vingrinājumi skaņas un intonācijas kvalitātes veidošanai;
7. Vingrinājumi vienkāršāko štrihu – detašē ar visu lociņu un atsevišķās tā daļās, legato līdz 4 skaņām uz lociņa apgūšanai;
8. Nošu nosaukumu un ilgumu apguve (vesela nots, pusnots, ceturtdaļnots, astotdaļnots);
9. Ritmizēšana pamattaktsmēros (2/4, 3/4, 4/4, 3/8)
10. 2-3 mažora gammas (Sol, Re, La)
11. 6 etīdes vai vienkārši vingrinājumi;
12. 4 - 6 tautas dziesmas vai viegli skaņdarbi.

Mācību līdzekļi

1. A.Rodionovs. Vijoles spēles skola iesācējiem. Muzika, Maskava.
2. A.Grigorjans. Vijoles spēles skola. Sovetskij kompozitor. M: 1991.
3. V.Students, A.Baumanis, I.Reizniece. Cīgu, cagu vijolīte. Sprīdītis, Rīga.

4. V.Stūresteps, J.Targanskis. Vijoles spēles skola. Latvijas valsts izdevniecība, R:1960.
5. O.Grāvītis, P.Smilga. Latviešu tautas melodijas. Latvijas valsts izdevniecība.
6. K.Fortunatova red. Jaunais vijolnieks I daļa. Sovetskij kompozitor. M:1988.
7. Autoru kolektīvs. Pedagoģiska repertuāra hrestomātija. Muzika, M:1990.
8. S.Šalamana red. Hrestomātija 1.- 2.klasei. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1997.
9. Etīžu izlase 1.- 3.klasei. Muzika, M:1990.
10. A.Grigorjans. Gammas un arpēdžijas. Muzika, M:1965.
11. I.Doriņš. Skaņdarbi jaunajiem vijolniekiem. Ulma, 1995.
12. V.Jakubovska. Augšup pa pakāpieniem. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2003.
13. J.Jordanova. Mazo vijolnieku ābece. Muzika, M:2003.
14. S.M.Šalmans. Es būšu vijolnieks 1.grāmata A daļa. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2009.
15. Ļ.Sigala. Vijolspēles skola. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2011.
16. E.Pudovočkins. Vijolnieka tehniskā audzināšana. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2013.

Interēšu izglītība

1. Audzēknim bez iepriekšējas sagatavotības:

Uzdevumi

- Iepazīstināt ar instrumentu
- Elementārās mūzikas teorijas zināšanu apguve;
- Instrumenta spēles prasmju un iemaņu apguve;

Priekšmeta saturs:

1. Vingrinājumi vijolnieka stājas;
2. Vingrinājumi lociņa satveršanai un vilkšanai pa tukšām stīgām;
3. Vingrinājumi kreisai rikai un tās pirkstu darbībai;
4. Pizzicato vingrinājumi;
5. Vingrinājumi gludas lociņa un stīgu maiņas apgūšanai;
6. Vingrinājumi skaņas un intonācijas kvalitātes veidošanai;
7. Vingrinājumi vienkāršāko štrihu – detašē ar visu lociņu un atsevišķās tā daļās, legato līdz 4 skaņām uz lociņa apgūšanai;
8. Nošu nosaukumu un ilgumu apguve (vesela nots, pusnots, ceturtdaļnots, astotdaļnots);
9. Ritmizēšana pamattaktsmēros (2/4, 3/4, 4/4, 3/8)
10. 2-3 mažora gammas (Sol, Re, La)
11. 6 etīdes vai vienkārši vingrinājumi;
12. 4 - 6 tautas dziesmas vai viegli skaņdarbi.

Mācību līdzekļi

1. A.Rodionovs. Vijoles spēles skola iesācējiem. Muzika, Maskava.
2. A.Grigorjans. Vijoles spēles skola. Sovetskij kompozitor. M: 1991.
3. V.Students, A.Baumanis, I.Reizniece. Cigu, cagu vijolīte. Sprīdītis, Rīga.
4. V.Stūresteps, J.Targanskis. Vijoles spēles skola. Latvijas valsts izdevniecība, R:1960.
5. O.Grāvītis, P.Smilga. Latviešu tautas melodijas. Latvijas valsts izdevniecība.
6. K.Fortunatova red. Jaunais vijolnieks I daļa. Sovetskij kompozitor. M:1988.
7. Autoru kolektīvs. Pedagoģiska repertuāra hrestomātija. Muzika, M:1990.
8. S.Šalamana red. Hrestomātija 1.- 2.klasei. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1997.
9. Etīžu izlase 1.- 3.klasei. Muzika, M:1990.
10. A.Grigorjans. Gammas un arpēdžijas. Muzika, M:1965.
11. I.Doriņš. Skaņdarbi jaunajiem vijolniekiem. Ulma, 1995.A.Rodionovs. Vijoles spēles skola iesācējiem. Muzika, Maskava.
12. V.Jakubovska. Augšup pa pakāpieniem. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2003.
13. J.Jordanova. Mazo vijolnieku ābece. Muzika, M:2003.
14. S.M.Šalmans. Es būšu vijolnieks 1.grāmata A daļa. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2009.
15. S.M.Šalmans. Hrestomātija I daļa, 1.- 2.klase. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2013.
16. Ļ.Sigala. Vijolspēles skola. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2011.
17. E.Pudovočkins. Vijolnieka tehniskā audzināšana. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2013.

2. Audzēknim ar iepriekšējo sagatavotību:

Uzdevumi

- Papildināt zināšanas par izvēlēto instrumentu;
- Attīstīt audzēkņa instrumentspēles prasmes un iemaņas;
- Papildināt zināšanas mūzikas teorijā un mūzikas literatūrā;
- Turpināt apgūt mūzikas valodas terminoloģiju.

Priekšmeta saturs:

1. Vingrinājumi stājas korekcijām un tās nostiprināšanai;
2. Vingrinājumi skaņas un tembrālās krāsas veidošanai
3. Vingrinājumi labās rokas un lociņa darbībai, štrihu apgūšana ;
4. Vingrinājumi pirkstu darbības un tehnikas attīstībai;

5. Gammu apguve (katru gadu vēlams apgūt vismaz 4 gammas -2 mažorus un 2 minorus)
6. 4 - 6 dažādu raksturu etīdes
7. 2 - 4 dažāda rakstura un stila skaņdarbi (vēlākajos gados – izvērsta rakstura skaņdarbi: sonātes, sonatīnes, variācijas, koncerti)

Mācību līdzekļi

Vijoles spēle

1. A.Rodionovs. Vijoles spēles skola iesācējiem. Muzika, Maskava.
2. A.Grigorjans. Vijoles spēles skola. Sovetskij kompozitor. M: 1991.
3. V.Students, A.Baumanis, I.Reizniece. Cigu, cagu vijolīte. Sprīdītis, Rīga.
4. V.Stūresteps, J.Targanskis. Vijoles spēles skola. Latvijas valsts izdevniecība, R:1960.
5. O.Grāvītis, P.Smilga. Latviešu tautas melodijas. Latvijas valsts izdevniecība.
6. K.Fortunatova red. Jaunais vijolnieks I daļa. Sovetskij kompozitor. M:1988.
7. K.Fortunatova red. Jaunais vijolnieks II daļa. Sovetskij kompozitor. M:1998.
8. K.Fortunatova red. Jaunais vijolnieks II daļa. Sovetskij kompozitor. M:1992.
9. Autoru kolektīvs. Pedagoģiska repertuāra hrestomātija. Muzika, M:1990.
10. S.Šalamana red. Hrestomātija 1.- 2.klasei. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1997.
11. Etīžu izlase 1.- 3.klasei. Muzika, M:1990.
12. A.Grigorjans. Gammas un arpēdžijas. Muzika, M:1965.
13. I.Doriņš. Skaņdarbi jaunajiem vijolniekiem. Ulma, 1995.A.Rodionovs. Vijoles spēles skola iesācējiem. Muzika, Maskava.
14. Autoru kolektīvs. Pedagoģiskā repertuāra hrestomātija 2.- 3.klasei. Muzika, M:1990.
15. Autoru kolektīvs. Pedagoģiskā repertuāra hrestomātija 3.- 4.klasei. Muzika, M:1999.
16. H.Šradiks. Vingrinājumi. Muzika, Maskava.
17. Viegļu etīžu izlase. Muzika, M:1984.
18. K.Fortunatova red. Pedagoģiskā repertuāra hrestomātija 3.- 5.klasei. Muzika, M:1998.
19. Etīžu izlase 3.- 5.klasei. Muzika, M:1990.
20. J.Utkina. Pedagoģiskā repertuāra hrestomātija 4.- 5.klasei. Muzika, M:1990.
21. Viegļas etīdes vijolei solo. Muzika, Ļeņingrada, 1984.
22. V.Stūresteps, H.Brauns. Skaņdarbi vijolei un klavierēm. Liesma, Rīga, 1966.
23. Klasiski skaņdarbi vidējām un vecākajām klasēm. Muzika, M:1961.
24. Koncerti vidējām un vecākajām klasēm I daļa. Muzika, Maskava.
25. J.Ķoņuss. Vingrinājumi dubultnotīs. Muzika, Maskava.
26. S.Šalamana red. Hrestomātija 3. – 7.klasei I daļa. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1997.
27. J.Švalkovska red. Latviešu komponistu skaņdarbi.
28. Etīžu izlase 5. – 7.klasei. Kitara, M:1990.
29. Š.Dankla. Variācijas. Muzika, Maskava.

30. F.Volfārta, H.Kaizera un N.Baklānova etīžu krājumi.
31. Ž.F.Mazass. Etīdes I un II daļa. Muzika, M:1990.
32. J.Donts. Etīdes un kaprīzes. Muzika, M:1998.
33. V.Šapiro red. Pirmie panākumi. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1999.
34. F.Kreislars. Skaņdarbi vijolei un klavierēm. Kompozitor, Sankt-Pēterburga, 1998.
35. P.Čaikovskis. Skaņdarbu albūms bērniem. Muzika, Maskava.
36. J.Švalkovska red. Skaņdarbi vijolei. Liesma, Rīga, 1997.
37. R.Kreicers. Etīdes. Muzika, M:1965.
38. S.Šalmana red. Skaņdarbi vijolei vidējām un vecākajām klasēm. Muzika, Maskava.
39. G.F.Hendelis. Sonātes vijolei Nr.1 – 6. Muzika, Maskava.
40. Virtuozu skaņdarbi vecākajām klasēm. Muzika, M:1976.
41. F.Kreislars. Skaņdarbi vijolei un klavierēm I un II daļa. Muzika, M:1978.
42. Poļu komponistu skaņdarbi vijolei un klavierēm. Muzika, M:1976.
43. J.Vītols. Skaņdarbi vijolei un klavierēm. Latvijas valsts izdevniecība, R:1964.
44. Pedagogi-vijolnieki bērniem. Skaņdarbi. Muzika, Ļeningrada, 1978.
45. Vijolnieka albūms. Muzika, Maskava.
46. V.Jakubovska. Augšup pa pakāpieniem. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2003.
47. J.Jordanova. Mazo vijolnieku ābece. Muzika, M:2003.
48. S.M.Šalmans. Es būšu vijolnieks 1.grāmata A daļa. Komponists, Sankt-Pēterburga, 2009.
49. S.M.Šalmans. Hrestomātija I daļa, 1.- 2.klase. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2013.
50. Ļ.Sigala. Vijoļspēles skola. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2011.
51. E.Pudovočkins. Vijolnieka tehniskā audzināšana. Komponists, Sankts-Pēterburga, 2013.